

Bù Đăng, ngày 07 tháng 1 năm 2020

BÁO CÁO THAM LUẬN

**Trao đổi kinh nghiệm nâng cao chất lượng công tác thẩm tra
các báo cáo của cơ quan khối nội chính giúp cơ quan khối nội chính
thực hiện tốt nhiệm vụ được giao**

Kính thưa:

- Chủ tọa Hội nghị;
- Thưa các quý vị đại biểu.

Được sự phân công của Ban tổ chức Hội nghị, thay mặt Ban Pháp chế HĐND huyện, Tôi xin trình bày tham luận về *“Một số kinh nghiệm và giải pháp trong công tác thẩm tra các báo cáo của các cơ quan khối nội chính giúp các cơ quan khối nội chính thực hiện tốt nhiệm vụ được giao”*. Lời đầu tiên, tôi trân trọng gửi đến Chủ tọa Hội nghị, các vị đại biểu về tham dự Hội nghị lời chúc sức khỏe, hạnh phúc và thành đạt. Chúc Hội nghị diễn ra thành công tốt đẹp!

Kính thưa quý vị đại biểu!

Thẩm tra là hình thức giám sát của cơ quan dân cử mà trực tiếp là các Ban Hội đồng nhân dân nhằm xem xét sự phù hợp của nội dung báo cáo, đề án, dự thảo nghị quyết với đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, có đảm bảo tính hợp hiến, hợp pháp và tính thống nhất của nội dung cần thẩm tra với hệ thống pháp luật hiện hành; sự phù hợp với tình hình, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trước khi trình HĐND; Báo cáo thẩm tra là nguồn tư liệu quan trọng giúp đại biểu HĐND có những thông tin cần thiết, để đại biểu tham gia thảo luận, xem xét và quyết nghị tại kỳ họp. Công tác thẩm tra có chất lượng sẽ góp phần quan trọng để HĐND ban hành Nghị quyết đúng pháp luật, có hiệu lực và mang tính khả thi, nâng cao chất lượng của các kỳ họp HĐND.

Kính thưa quý vị đại biểu!

Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2015, sửa đổi, bổ sung năm 2019 quy định: “Ban pháp chế của HĐND chịu trách nhiệm trong các lĩnh vực thi hành Hiến pháp và pháp luật, quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội, xây dựng chính quyền địa phương và quản lý địa giới hành chính ở địa phương...” và cũng quy định nhiệm vụ các Ban của HĐND là “Thẩm tra dự thảo nghị quyết, báo cáo, đề án liên quan đến lĩnh vực phụ trách do Hội đồng nhân dân hoặc Thường trực Hội đồng nhân dân phân công”.

Thực hiện các quy định của pháp luật về thẩm tra, từ đầu nhiệm kỳ 2016 – 2021 đến nay, Ban Pháp chế đã tổ chức thẩm tra 31 báo cáo, dự thảo Nghị quyết của UBND huyện, TAND, Viện KSND, Chi cục Thi hành án dân sự và Đoàn HTND huyện về lĩnh vực quốc phòng - an ninh, thực thi pháp luật; Công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; công tác phòng, chống tham nhũng; thực

hành tiết kiệm chống lãng phí; công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; Tình hình tổ chức và hoạt động của UBND huyện v. v....

Trong hoạt động thẩm tra, trên cơ sở các Báo cáo của UBND huyện và các cơ quan tư pháp, Ban chủ động xây dựng kế hoạch tổ chức thẩm tra, sắp xếp thời gian hợp lý để tránh sự chồng chéo thời gian thẩm tra của các Ban, đảm bảo các Ban đều có thể tham dự và góp ý các báo cáo thuộc lĩnh vực của Ban Pháp chế. Trước khi tổ chức thẩm tra, Ban đã chủ động phối hợp với các cơ quan xây dựng báo cáo và các cơ quan khác để thu thập, cung cấp thông tin liên quan đến nội dung thẩm tra và chuyển các tài liệu cần thiết cho thành viên trong Ban nghiên cứu trước khi tiến hành phiên họp thẩm tra. Tại buổi họp thẩm tra, Ban dành nhiều thời gian để nghe các cơ quan soạn thảo giải trình, làm rõ các nội dung, những vấn đề còn nhiều ý kiến khác nhau và ý kiến thẩm tra của các thành viên dự họp. Sau cuộc họp, trên cơ sở ý kiến thẩm tra, góp ý của các thành viên, các cơ quan soạn thảo tiếp thu, chỉnh lý và chuyển đến Ban để thành viên Ban tiếp tục xem xét, thống nhất trước khi xây dựng và ký ban hành các báo cáo thẩm tra trình kỳ họp.

Do thực hiện nghiêm túc trình tự các bước của công tác thẩm tra nên hoạt động thẩm tra của Ban Pháp chế ngày càng nền nếp, hiệu quả; chất lượng báo cáo thẩm tra của Ban trình tại kỳ họp được chuẩn bị kỹ và có chất lượng, báo cáo đã chỉ ra những vấn đề hạn chế trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, công tác điều tra phá án; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, hiệu quả phòng ngừa tội phạm trên địa bàn, một số loại tội phạm nghiêm trọng và diễn biến phức tạp; tình trạng vi phạm hành chính trên nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội..., báo cáo cũng phân tích khá sâu, lý giải và mô tả thực trạng, nguyên nhân của tình hình một cách sát thực, phù hợp thực tế, có độ tin cậy và tính thuyết phục; đề xuất, kiến nghị các giải pháp chủ yếu phù hợp với tình hình thực tế, những vấn đề đề xuất đã được UBND huyện và các cơ quan tư pháp tiếp thu. Các ý kiến nêu trong báo cáo thẩm tra được chọn lọc, là căn cứ tin cậy, mang tính gợi mở, phản biện để các đại biểu HĐND huyện có thêm kênh thông tin, nghiên cứu, thảo luận và quyết định các nội dung tại kỳ họp.

Để có được các báo cáo thẩm tra đảm bảo chất lượng như trên, việc tổ chức hoạt động giám sát thường xuyên có vai trò rất quan trọng. Trên cơ sở quy định của pháp luật, nghị quyết của HĐND huyện và tình hình thực tế của huyện, nhất là các vấn đề cử tri quan tâm, trong quá trình giám sát toàn diện lĩnh vực phụ trách, Ban đã lựa chọn nội dung để giám sát trực tiếp tại cơ sở. Đồng thời trong quá trình giám sát, Ban đều phát huy vai trò trách nhiệm của Trưởng, Phó Trưởng ban và các Ủy viên trong Ban trước cử tri, đi sâu tìm hiểu, nắm bắt vấn đề, nhất là vấn đề mang tính hạn chế, ảnh hưởng đến tình hình an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội, từ đó phản ánh trong báo cáo thẩm tra trình tại kỳ họp. Có thể thấy cùng với việc phát hiện ra hạn chế, tồn tại của cơ quan quản lý nhà nước, việc Ban Pháp chế dám đưa các vấn đề đó vào báo cáo thẩm tra chính là yếu tố quan trọng làm nên chất lượng, làm nên “hồn” của báo cáo thẩm tra, làm cho hoạt động giám sát của Ban thực sự hiệu lực, hiệu quả.

Bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động của Ban Pháp chế nói chung và công tác thẩm tra nói riêng còn có những khó khăn, hạn chế đó là: Các báo cáo thuộc lĩnh vực pháp chế là nội dung khó, nhạy cảm, đòi hỏi Ủy viên phải có trình

độ chuyên môn và am hiểu về lĩnh vực tư pháp, nhất là các khâu trong tố tụng hình sự, dân sự, khiếu nại tố cáo... Bên cạnh đó, nhiều văn bản pháp luật thuộc lĩnh vực tư pháp mới sửa đổi, bổ sung yêu cầu mỗi Ủy viên phải quan tâm, cập nhật mới đáp ứng được nhiệm vụ, như: Bộ Luật tố tụng hình sự, Luật tố tụng dân sự...; nhiều các nghị định, thông tư hướng dẫn thi hành được sửa đổi, bổ sung thường xuyên trong khi có một số Ủy viên Ban mới tham gia lần đầu, kỹ năng, phương pháp, cách thức thẩm tra báo cáo rất hạn chế; việc thực hiện các quy định về cung cấp thông tin, báo cáo định kỳ về kết quả công tác của các cơ quan được phân công theo dõi chưa được qui định thống nhất từ trên xuống dưới. Thực tế hiện nay, Ban Pháp chế HĐND huyện chưa được cơ quan đơn vị thuộc lĩnh vực phân công theo dõi như: Công an, Viện Kiểm sát nhân dân, Tòa án nhân dân, cơ quan thi hành án dân sự, cơ quan quân sự, thanh tra, tư pháp thực hiện việc gửi báo cáo kết quả công tác định kỳ về Ban. Bên cạnh đó, các hội nghị, cuộc họp của các ngành có nội dung liên quan đến nhiệm vụ, quyền hạn của Ban theo dõi rất ít được mời dự, do đó việc nắm các thông tin rất hạn chế.

Kính thưa quý vị đại biểu!

Với những kết quả đạt được, cũng như những khó khăn, hạn chế trong quá trình thực hiện công tác thẩm tra các báo cáo do UBND huyện và các cơ quan tư pháp trình tại kỳ họp HĐND huyện. Ban Pháp chế rút ra những bài học kinh nghiệm và cũng là giải pháp để thực hiện tốt hơn trong thời gian tới đó là:

Thứ nhất, để báo cáo thẩm tra tốt, yêu cầu đặt ra là người thực hiện công tác thẩm tra phải có tâm và tầm nhìn chiến lược. Bởi vì phần lớn đại biểu dân cử là do tổ chức phân công, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên hiệp thương, giới thiệu, cuối cùng là cử tri lựa chọn để bầu, đồng thời do đặt trung cơ bản của cơ quan dân cử là chức năng đại diện. Vì vậy, yếu tố cơ cấu không thể thiếu khi lựa chọn nhân sự, cho nên thực trạng hiện nay trong công tác giám sát, thẩm tra của các Ban có nhiều vấn đề hết sức tế nhị, ví dụ không thể đại biểu dân cử là Trưởng phòng các cơ quan chuyên môn trực thuộc UBND huyện lại chất vấn Chủ tịch UBND huyện, tương tự như vậy, việc đại biểu dân cử là lãnh đạo của cơ quan chuyên môn này lại đi giám sát, thẩm tra, chất vấn lãnh đạo của cơ quan chuyên môn khác, như vậy cũng khá mạo hiểm, bởi vì mình chất vấn người ta, đến khi người ta giám sát, chất vấn lại mình, liệu có chống đỡ nổi không, do đó vấn đề đặt ra đối với người thẩm tra là phải tâm huyết với công việc đại biểu của mình và có trách nhiệm trước cử tri, vì vậy các thành viên của Ban phải cố gắng trang bị cho mình những kiến thức, những kỹ năng hoạt động đại biểu dân cử mà phải hiểu được lĩnh vực mà mình chịu trách nhiệm giám sát, thẩm tra, đồng thời trong công tác giám sát, thẩm tra phải thật sự khách quan, công tâm, không nên lạm dụng quyền hạn làm sai chức năng, hạ thấp vai trò của HĐND, đồng thời cũng không nên e dè, nể nang, né tránh hoặc lấn sân, tham gia quá sâu vào công việc quản lý, điều hành của UBND, các cơ quan tư pháp, có như vậy thì việc thẩm tra, giám sát mới đạt hiệu quả cao.

Thứ hai, báo cáo thẩm tra phải đáp ứng yêu cầu khách quan, trung thực. Vì vậy báo cáo thẩm tra phải đánh giá được việc thực hiện Nghị quyết của HĐND, chỉ ra được những mặt làm được, chưa làm được, nguyên nhân và kiến nghị các giải pháp, không nên dàn trải, chung chung, liệt kê số liệu đã có trong báo cáo của

UBND huyện và các cơ quan tư pháp hoặc nể nang, ngại hoặc không dám va chạm, né tránh những vấn đề “nóng”, đồng thời, báo cáo thẩm tra phải thể hiện được bản lĩnh, chính kiến của người thẩm tra, giám sát và có những kiến nghị cụ thể, xác đáng, khả thi, đây là cơ sở quan trọng để gợi mở, tham vấn cho các đại biểu HĐND thảo luận, tranh luận làm sáng tỏ vấn đề trước khi quyết định biểu quyết thông qua hoặc không thông qua Nghị quyết của kỳ họp.

Thứ ba, Báo cáo thẩm tra phải đảm bảo đúng quy định, mang tính phản biện và tính định hướng. Tất cả các báo cáo thẩm tra phải tuân thủ theo quy định của pháp luật và phải phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước; phù hợp với tình hình, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng – an ninh của địa phương. Việc làm này sẽ tránh được sự tùy tiện trong thẩm tra và báo cáo thẩm tra sẽ mang tính phản biện cao, đồng thời chủ động thu thập thông tin từ nhiều kênh, tranh thủ ý kiến của những người am hiểu, có nhiều kinh nghiệm về lĩnh vực mà Ban sẽ thẩm tra, chủ động nắm thông tin từ khi cơ quan chức năng chuẩn bị xây dựng báo cáo; thu thập đầy đủ các loại tài liệu có liên quan đến lĩnh vực thẩm tra, nhất là văn bản nguồn, tài liệu tham khảo để có dữ liệu so sánh, đối chiếu để gửi cho các thành viên của Ban nghiên cứu trước, đồng thời, Trưởng Ban hoặc Phó Trưởng ban cần trao đổi thống nhất với các thành viên trong Ban một số vấn đề cần được làm rõ trước khi tiến hành phiên họp thẩm tra. Thành phần mời dự họp thẩm tra, ngoài thành viên Ban, cần mời Thường trực HĐND huyện (nếu thấy cần thiết), đại diện lãnh đạo chuyên trách các Ban HĐND huyện, ngoài ra có thể mời đại diện lãnh đạo các cơ quan, đơn vị khác có liên quan tham dự để tham gia ý kiến, vì đây cũng là một kênh thông tin rất quý và cần thiết.

Điều đáng lưu ý nữa là, các vấn đề được đặt ra trong báo cáo thẩm tra của Ban cần phải được Chủ tọa kỳ họp quan tâm và được làm rõ trước khi đại biểu HĐND thảo luận hoặc biểu quyết.

Thực hiện tốt các giải pháp trên, tin rằng hoạt động thẩm tra của các Ban HĐND huyện nói chung và Ban Pháp chế nói riêng ngày càng đảm bảo và nâng cao về chất lượng, là căn cứ quan trọng để đại biểu HĐND huyện xem xét, quyết định các vấn đề quan trọng tại kỳ họp, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của HĐND trong thời gian tới.

Trên đây là báo cáo tham luận của Ban Pháp chế; xin cảm ơn các quý đại biểu đã chú ý lắng nghe. Nhân dịp năm mới 2021, Mừng Xuân Tân Sửu, thay mặt Ban Pháp chế HĐND huyện khóa VI, xin kính chúc các quý vị đại biểu về tham dự Hội nghị cùng gia đình lời chúc sức khỏe, hạnh phúc, an khang thịnh vượng./.

Xin trân trọng cảm ơn!

BAN PHÁP CHẾ HĐND HUYỆN